

Nyelvészeti zárószigorlat levelező tagozatosoknak

2025/2026-1-től beiratkozottaknak

Útmutató a nyelvészeti szigorlathoz

A szigorlat célja, hogy **összefoglaló** jelleggel lezárja a Magyar nyelv (és irodalom) tanára képzéshez szükséges szakos tanulmányokat. A szigorlat a szakon megszerzett ismereteket **átfogó** jelleggel kéri számon. Noha a vizsga épít a képzésben látogatott tárgyakra (vagyis a felkészülés folyamatos tanulással könnyebb), nem egy-egy kurzus részletes anyagának „felmondását” várjuk el a hallgatóktól, hanem egy, az adott nyelvtudományi területre vonatkozó **összegző-átfogó szemléletmódot**, amelynek egyik fő bizonyítéka az **olvasottság**. Ennek megfelelően a szigorlati felelet célja, hogy a hallgató meggyőzően igazolja tájékozottságát, olvasottságát, átfogó tudását a tételsorban megjelölt területekkel és témákkal kapcsolatban.

A nyelvészeti zárószigorlat három részből áll:

- **Beugró írásbeli teszt**
- **A szigorlati dolgozat bemutatása**
- **Szóbeli szigorlati felelet**

Beugró írásbeli teszt nyelvészeti alapismeretekből

A szigorlat első lépéseként a vizsgázóknak egy írásbeli tesztet kell megírniuk, amely a szak elvégzéséhez szükséges alapvető nyelvészeti ismereteket kéri számon hangtanból, alaktanból, mondatтанból és nyelvtörténetből. Az írásbeli vizsga 10 feleletválasztós kérdést tartalmaz, amelyből minimum 8 helyes válaszra, azaz 80%-ra van szükség a beugró sikeres teljesítéséhez és a szigorlat szóbeli részének megkezdéséhez.

A szigorlati dolgozat bemutatása

A szigorlat része az előzetesen megírt, opponens által értékelt és elfogadott szigorlati dolgozat témájának rövid bemutatása. PPT-s előadásokat nem várunk és nem is ajánlunk, viszont rövid összefoglaló handoutot készíthet a vizsgázó, amelyet a szigorlatoztatók részére bocsát. A szigorlati dolgozat bemutatására a vizsgázó jegyet nem kap: az előadás egy jeggyel javíthatja vagy ronthatja a dolgozat írásbeli értékelésének átlagát, vagy természetesen igazolhatja is azt.

(Amennyiben a szigorlati dolgozatot irodalomból írta a vizsgázó, úgy azt az irodalomból szigorlatoztató oktatók előtt kell bemutatni saját szabályaik szerint.)

A szigorlati felelet értékelési szempontjai

1. A hallgató milyen mértékben képes látni és láttatni a „nagyobb képet”: pl. mivel foglalkozik az adott terület, milyen részterületei vannak, mik a főbb kérdések, vizsgálati módszerek és eredmények;

2. A hallgató milyen mértékben képes igazolni, hogy tisztában van a vonatkozó főbb elméletekkel, modellekkel, fogalmakkal és módszerekkel, megoldásokkal;
3. A hallgató milyen mértékben ismeri a szakirodalmat: pl. képes-e utalni a forrásra, ahonnan az ismertett információ származik.

Tanácsok és tippek a felkészüléshez és a felelethez

1. A Neptun rendszerben az Unipoll vizsgáztató programban tekintse meg a mintafeladatsorokat és gyakoroljon azok segítségével a szigorlat írásbeli részére!
2. A szigorlati dolgozat bemutatásához készüljön egy rövid, átgondolt 5-7 perces előadással szabad beszéd formájában!
3. Olvassa el (újra) és jegyzetelje ki a tételhez tartozó szakirodalmat!
4. Készítsen vázlatot a tételhez! Jelölje a szakirodalmi hivatkozásokat is!
5. A vizsga során felkészülési időt kap. Készítsen vázlatot (főbb pontok), és jelölje a forrásokat (mit olvasott a tételhez)! A felelete elején ismertesse a vázlatát! – *Ezen a ponton a vizsgabizottság eldönti, hogy elfogadja-e azt. A felkészülés közben készített vázlatot elkérjük és a jegyzőkönyvhöz mellékeljük: adott esetben ez is szerepet kaphat a felelet értékelésében.*
6. Emlékezzen rá, hogy a felelete során Ön viszi a szót; készüljön fel, hogy körülbelül 4-5 percig önállóan beszél a tételéről! Igyekezzen meggyőző lenni: a témát átfogó-összegző módon ismertető előadása legyen logikusan összerendezett!
7. A felelete végén számítson egy-két kapcsolódó kérdésre, amelyet megvitat a bizottsággal.

A tételhúzásról

A szigorlaton KÉT tételből kell felelni: egy általános nyelvészeti (I. tételsor) és egy alkalmazott nyelvészeti témából (II. tételsor). A kihúzott tételekből az egyik helyett lehet (következmények nélkül) újabbat húzni, de az új húzás után már nincs mód visszacserélésre vagy további válogatásra.

Az eredményszámításról

Ha a beugró írásbeli teszt nem éri el a 80%-ot, a vizsga elégtelen. Ha a két tétel közül valamelyik elégtelen, akkor a nyelvészeti rész elégtelen, és ekkor az egész szigorlat elégtelen, ismételni kell. Egyéb esetben a két tételre kapott jegyek átlaga a nyelvészet jegy, és a végső szigorlati jegy a következők átlaga: irodalom jegy, nyelvészet jegy, a szigorlati dolgozat jegye.

Sok sikert kívánunk mindenkinek!